ч. 104 (14.353). Львів, вівторок 12. травня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Большевицькі війська на Словаччині.

ПРОТЕСТ ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 11. 5. ПАТ. Представники словацьких організацій зложили в ген. секретаріяті Ліги Націй протест проти проникання большевицьких впливів до Чехословаччини. Як стверджує нота, у звязку з організацією большевицьких летунських баз у багатьох словацьких місцевостях розміщені совітські саперські та летунські війська; в кількох місцевостях побудували для них окремі бараки. Члени совітської делеґації переводять військову інспекцію території Словаччини.

Італія анектувала Абісинію.

ВІКТОР ЕМАНУЇЛ — ЦІСАРЕМ, БАДОЛІО — ВІЦЕКОРОЛЕМ, ҐРАЦІЯНІ — МАРШАЛОМ.

РИМ, 11. 5. ПАТ. Король Віктор Емануїл видав декрет такого змісту: 1. стаття: **Територія і населення Абісинії переходить під повну суверенність Італійського королівства; король Італії та його наслідники матимуть титул цісаря Абісинії;** 2. стаття: Абісинією управляє та заступає її генеральний губернатор з титулом віцекороля: йому підлягають всі військові та цивільні органи, крім того губернатори Сомалії та Еритреї. Віцекороля іменує король на внесок шефа уряду. Другий декрет дає становище **віцекороля маршалові маркізові Бадоліо. Ґен. Ґраціяні дістав від короля титул маршала.**

СТАНОВИЩЕ ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 11. 5. Авас, повідомлюючи про анексію Абісинії, додає: **Французький уряд своєго часу упередив італійський, що робить всякі застереження щодо процедури, яку прийняла Італія.**

КІНЕЦЬ АБІСИНСЬКОГО ФЕОДАЛІЗМУ.

АДІС АБЕБА 11. 5. ПАТ. Італ. командування рішило перевести радикальні зміни в адміністраційному устрою Абісинії. Знесуть становище расів та зліквідують цілий феодальний устрій.

ІТАЛІЯ ОРҐАНІЗУЄ ТУЗЕМНУ АРМІЮ.

АДІС АБЕБА, 1. 5. Райтер. Італійці почали вербувати в Абісинії туземну армію. До вербункових урядів по ріжних дільницях міста зголошується багато абіс. вояків.

АМНЕСТІЯ?

РИМ, 11. 5. ПАТ. Говорять, що з нагоди анексії Абісинії король проголосить амнестію.

СТРІЧА ДВОХ ІТАЛІЙСЬКИХ АРМІЙ.

РИМ, 11. 5. ПАТ. Вчора один курінь 46. полку піхоти, машеруючи з Адіс Абеби (північний фронт) увійшов до Діредауа, яку заняв ще давніше 221. курінь леґії італійців з закордону, що належить до південного фронту генерала Ґраціяні.

БОЇ В ДІРЕДАУА.

ДЖІБУТІ, 11. 5. ПАТ. Абісинські вояки з Оґадену зрабували туземну дільницю міста, а опісля заатакували й европейську, але французькі відділи сенеґальських стрільців їх відкинули з великими втратами.

Що на це Ліґа Націй?

ПАРИЖ, 11. 5. Авас. **Зближені до Ліґи Націй круги відчеркують, що неґус має дальше право висилати представника до Женеви. Односторонне рішення італ. уряду не може змінити правного стану.** Подібно підчас світової війни не втратила правного існування Сербія, занята зовсім та Бельгія, занята майже зовсім ворожими військами. Як загально думають, **одним з головних актів Ради Ліґи буде не визнати доконаного факту, перед який поставила її Італія, а навпаки дальше підтримати правні взаємини між Ліґою й абісинським урядом. З огляду на те годі сподіватися, щоб скоро знесли санкції.**

ЗВІТ МІН. ФЛЯНДЕНА.

ПАРИЖ, 11. 5. Авас. На суботнішньому засіданні ради міністрів мін. Фляндем зложив звіт зі своїх заходів для замирення між Італією й Англією та висловив жаль, що Англія не погодилася на переговори у відповідний час. Мін. Фляндем торкнувся справи квестіонаря, згадав про становище Малої та Балканської Антанти, зокрема на нарушення Сен Жермену, крім того подав мотиви, через які Франція погодилася на ревізію льозанської конвенції про Дарданелі.

СТАНОВИЩЕ ДРУГОРЯДНИХ ДЕРЖАВ.

ЖЕНЕВА, 11. 5 ПАТ. Представники тзв. північних держав, Еспанії та Швайцарії відбули в Женеві наради і здається рішили заняти вичікуюче становище до абісинської справи.

ІНДУСИ В ОБОРОНІ АБІСИНІЇ.

КАЛЬКУТА, 11. 5. ПАТ. З ініціятиви голови індуського конґресу відбувся в Калькуті „день Абісинії" як протест проти підбою тієї країни. На вічах рішили домагатися, щоб Індія виступила з Ліґи Націй, опісля намагалися демонструвати перед італ. консулятом.

РАДА ЛІҐИ ЗБИРАЄТЬСЯ НИНІ В 17. ГОД.

ЖЕНЕВА, 11. 5. ПАТ. Засідання Ради Ліґи Націй було визначене на 10.30 год.; в останній хвилині пересунули цей речинець на год. 17-ту цього самого дня. Мін. Іден, який буде предсідником нинішньої Ради, прибув уже до Женеви. Прибув також барон Альоїзі з Італії та Поль Бонкур з Франції.

Націоналістичний уряд в Єгипті.

КАІРО, 11. 5. ПАТ. Нагас Паша створив новий уряд, зложений виключно з вафдистів; для себе затримав теку внутр. справ та здоровля. Реґентційна рада затвердила склад нового уряду.

Новий президент Еспанії.

МАДРИД 11. 5. ПАТ. Азану вибрали президентом 754-ома голосами на 846.

Інші поклоняються традиції — ми її валимо...

Львів, 11. травня 1936.

Коли ще жив Йосиф Пілсудський — не було такого поганого слова, якого не вписалиб автори пречислених пашквілів на його особу. Находився Йосиф Пілсудський в осередку політичної боротьби, сам був безоглядний і супроти нього не перебирали у засобах. Але коли Йосиф Пілсудський замкнув саме рік тому на віки очі — зачинились уста всіх його противників і ворогів. За домовиною Йосифа Пілсудського найшовся ввесь польський нарід. Коли лідери ендеції, яка ненавиділа Пілсудського всіми фібрами душі та з якої середовища вийшов Еліґюш Невядомський, що готовився вбити Пілсудського і вбив Нарутовіча, як його довіреного і наслідника, коли ті лідери ендеції віддавали тлінним останкам Йосифа Пілсудського поклін, то це був не тільки жест лицарської куртуазії: це було признання величини того діяча для польського народу, це було ствердження велитенської ролі, яку відіграв Йосиф Пілсудський у польській історії. Смерть Пілсудського створювала відразу ту історичну перспективу, якої не давала актуальна політична боротьба за його життя. І Пілсудський перестав бути предметом атак та оборони, обожання і ненависти, позитивної і неґативної критики, перестав бути темою полеміки. Він став цінністю всієї польської нації, символом збройної боротьби за польську державність, першим головою відродженої польської держави, творцем її збройної сили, воєнним вождом і найвищим військовим достойником. І коли найшовся у Варшаві такий короткозорий редактор який не відчув особливости історичного моменту 12 травня 1935 року, гадав, що можна продовжувати з Пілсудським політичну боротьбу та відмовився через те помістити манифест президента, до трьох днів його часопис мусів змінити назву: не через адміністраційні репресії, а через стихійний відрух читачів часопису, запеклих до того часу противників Пілсудського, — які тепер залили редакцію газети протестами та адміністрацію газети — відмовою передплати. Не минув рік з того часу, як у „Бунті Млодих" найшовся поклик до орґанізаційного обєднання санаційної і ендецької молоді з таким арґументом, що — мовляв — нема вже поділу поляків на пілсудчиків і антипілсудчиків: всі поляки є вже пілсудчиками, бо всі вони польські державники, що мають честь для рідної армії і рідної найновішої історії. На те не відізвався у польському громадянстві ані один голос застереження: бо хоча політична боротьба довкола устрою, що його закріпив своїм підписом Йосиф Пілсудський, і довкола всієї державної системи, яка зродилась у ближчому чи дальшому наслідку дій Пілсудського, хоч та боротьба триває сьогодні може з більшою силою, ніж тривала в останніх роках життя маршала, то проте особа Пілсудського стоїть поза тією боротьбою. Не тому, що нема його в живих, тільки тому, що його смерть створила йому вже іншу характеристику, відіовала його імя від таких у великій історичній площині розмірно маленьких діл, як сама державна конституція, чи боротьба за такий або інший уклад внутрішніх політичних сил держави. Імя Пілсудського звязане в тими



великими ідеями, яким поклоняються всі поляки — і тому того імени ніхто з поляків не стане сьогодні обкидати грудками болота, що заплямити того імени не всилі. Тому, коли завтра в полудне залунає умовлений сигнал, ані один поляк не заламутить непристойним словом ані жестом урочистої 3-хвилинної тиші на честь достойного Покійника. І знову не буде це тільки жест куртуазії: це буде черговий поклін, віддаваний поляками їхньому великому землякові, якого слова й учинки могли багато декому не подобатися, могли багато декого ворохобити і гнівати, болїти, ранити, ламати, — але якого індивідуальности і заслуг ніякий поляк не стане сьогодні квестіонувати. Це буде поклін легенді Пілсудського, поклін історичній традиції, до якої належить вже особа Пілсудського. Бо так каже здоровий інстинкт нації, так каже культ для рідної історії і її каменярів, так каже свідомість власної гідности і пошана до себе самого, як члена своєї нації.

*

Коли згадуємо з приводу роковин смерти Йосифа Пілсудського про культ його імени у поляків, коли в роковини його смерти не можемо стриматись від вислову жалю, що все ще не находять у польсько-українській дійсності відгуку колишні слова пок. маршала на тему рівности народів та справедливої національної політики, то поруч із цим виринають у нас рефлексії про місце, яке займають в українському громадянстві, у душах і памяті українського народу, імена чільних наших історичних постатей. Переводити паралелю з іменем Йосифа Пілсудського так само важко, як важко найти два народи у світі з подібними питоменностями вдачі та з подібною рідною історією. Але деякі анальогії все-таки можливі. Був і в нас голова відродженої держави, фанатичний звеличник української збройної сили, вожд армії у визвольній війні, найвищий військовий достойник. Помер не у столиці рідного краю у роскішній палаті, лише згинув як бідний емігрант від ворожих куль на вулиці чужинецького міста. І в тому моменті затихла була вся політична вакханалія, яка велась була довкола його особи за його життя: не з куртуазії в обличчі смерти, а через стихійне вичуття правди, що ось відійшла на віки небуденна людина, яка силою революційних обставин та власної індивідуальности відіграла історичну ролю в житті народу та залишила для чергових покоління своє імя звязане нероздільно з великими ідеями: культу збройної сили, впертости боротьби з Московщиною, безперервности державницької традиції. І тому не дивниця, що в 10-ті роковини смерти Симона Петлюри, які припадають теж на цей місяць травень 1936 року, українське громадянство приготовляється до врочистого відсвяткування памяти Головного Отамана, дарма, що сама форма святкування може підлягати дискусії. І ось напередодні тих сумних роковин находиться редактор, який у ґазеті, що є власністю українського епископа, поміщує на Симона Петлюру — політичний пашквіль!

Неймовірне, але правдиве. В останньому числі „Нової Зорі“ з 10. ц. м. на близько двох сторінках часопису пишеться передрук зі старої брошури С. Томашівського „Під колесами історії“, — з такою особистою лайкою на особу Петлюри і такою полемікою з його ділами, начеб це був не 1936 рік, не момент 10-их роковин смерти Петлюри, а осінь 1919 року, коли Петлюра стояв на чолі одної політичної течії, або наче це той час емігрантської гризні у 1922 році, коли можна було у Берліні, в тиші редакційної кімнати „Українського Слова“ лаяти Петлюру, як ненависного емігранта з париського бруку. Для редактора „Нової Зорі“ не робить ріжниці, що в міжчасі париський брук зросився кровю Петлюри, що **та смерть таки заважила на терезках оцінки ролі і значіння Петлюри**. Очевидно, що сам момент роковин смерти Петлюри — того редактора вже ні трохи не бентежить. Повторяємо: поміщена колишня стаття пок. С. Томашівського не є спробою поважної історичної — нехайби навіть негативної — аналізи; це наскрізь політичний пашквіль; чейже поважна історична аналіза не казалаб писати титулу „головний отаман“ виключно тільки у „лапках“, та не орудувалаб такими словами, як „тип семінариста“, „професійний канцелярист“, „політичний наймит“... Якаж це історична аналіза, коли сьогодні, в десять літ після вбивства Петлюри читаємо: „...Прихильники Петлюри не матимуть і того задоволення, що їх герой трагічна фіґура. Тутже ані одної трагічної рисочки! Неудачник, який не вмів зійти зі сцени з драматичним ефектом та збереженням особистого достоїнства — це не герой навіть для театру“. Стріли Шварцбарта з 25. травня 1926 року не годяться для редактора „Нової Зорі“, що сьогодні передруковує ті слова, видно — навіть для театру!! А сам автор такої характеристики Симона Петлюри дістає ще в редакційній примітці „Н. З.“ фірму „найбистрішого українського історика“...

Очевидно, що в полеміку з тезами і твердженнями такої оцінки вдаватись не будемо. Мимоходом тільки можна зазначити, що колиб стосувати головну тезу тієї статті, що тільки „остаточний успіх діяльности“ є єдиним критерієм для оцінки якогось діяча, то передовсім французи мусілиб викинути з Пантеону кістки Наполеона, — того діяча, якого „остаточним успіхом“ була смерть поверх пів міліона французів по всіх кутках Европи без ніякої користи і потреби для рідного краю, зруйнування французьких фінансів на війни, зроджені головно з безмежної амбіції одної людини та доведення ситуації до віденського конгресу, на якому його запеклий антагоніст Талейран мусів рятувати Францію перед плянами розподілу. Щодо нас, українців, то ми мусілиб викинути на смітник таких „неудачників“, як Богдан Хмельницький з його „остаточним успіхом“, припечатаним у Переяславі, як Іван Мазепа, що в „остаточному успіху“ тікав зпід Полтави і найшов могилу на чужині, як обидва „неудачники“ Орлики, — як Грушевський, що сліпим нуждарем помер на московському засланні, як Петрушевич, що коротає віку на чужині, як усі наші вояки, як усі взагалі будівничі рідної історії, що в „остаточному успіху“ мають українську землю з її нинішньому стані...

Очевидно, річ не в полеміці на тему критерію історичної оцінки. Річ у тому атавістичному гоні, що каже декому з українців обезцінювати рідну бувальщину, стягати з педесталу історичні постаті навіть не в імя історичної правди, а якоїсь вродженої, з кровю батьків одідиченої ненависти і зависти супроти всякої історичної величини, з якогось вродженого садистичного підходу до всього, що рідне: замісць добувати позитивне з минулого, шукаємо лише негативного, замісць творити геройські легенди, всю енерґію висилюємо, щоб їх розбивати, замісць помагати, щоб наростав **культ геройських постатей і величніх ідей** — осмішуємо і постаті й ідеї. Автокритицизм? Ні, самобичування і самооплюьовування. Затрачення всякої межі поміж буденною політ. боротьбою (в якій теж методи жахливі) та підходом до історичних подій. Очевидно, коли „Франко атеїст, Шевченко горлоріз, Драгоманів анархіст, Грушевський написав, що копають ячмінь“ (слова з відчиту редактора „Нової Зорі“ у Детройті в листопаді 1925 р.), то й Петлюра лише „семінарист, канцелярист і неудачник“. Якже вимагати від когонебудь з чужинців пошани до такої нації: або дійсно українська нація має тільки такі мізерні фіґури, або по вік з неї сміятимуться, коли сама себе не шанує.

Симон Петлюра перестав бути власністю „петлюрівців“. З імени Симона Петлюри не вільно робити прапору для якоїсь одної актуальної політичної тактики. Права до шанування памяти Петлюри не повинні узурпувати собі ніякі гуртки ані використовувати для якихнебудь своїх вузьких цілей. Але й імени Симона Петлюри не вільно сьогодні кидати у болото та топчити його чобітьми. Бо **те імя належить сьогодні вже до історичної традиції**, це імя є вже власністю геройської леґенди. І коли хто й не співчуває душею цій леґенді, то може розумово відповість на запит: **який глузд валити леґенду Петлюри?!** Кого і що ми поставимо на її місце ті чи взагалі стільки у нас уже геройських леґенд і така наша розкішна ситуація, що нам взагалі більше леґенд не треба?! А коли й ці арґументи декого не переконують, то може переконає їх ствердження факту: чи це кому подобається, чи ні, Симон Петлюра таки був головним вождом української армії, був найстаршим ранґою українським військовиком, був головою української держави і — згинув через своє імя, грізне для ворогів української національної справи. І поки живуть українські вояки, члени колишньої української армії, поки живуть одиниці, для яких ідея збройної української сили та ідея державницької боротьби не пустий звук, плюгавити імени Симона Петлюри не вільно.

І. Кедрин.

Кров на вулицях Солуні.

Ґенеральний страйк у Греції.

АТЕНИ, 11. 5. ПАТ. Як стверджує урядовий комунікат, в суботу дійшло в Солуні до заворушень, підчас яких убили 8-ох людей а 18-ох ранили.

СТРАЙК ТРИВАЄ ДАЛЬШЕ.

АТЕНИ, 11. 5. ПАТ. Страйкарі домагаються — поза змінами дотично праці — димісії губернатора і префекта поліції, кар для поліційних службовців, що спричинили пролив крови та звільнення арештованих за страйк. Уряд більшости умовин не приняв, тому страйк триває дальше. Урядовий комунікат запевнює: „Робітники можуть рахувати на зичливість уряду, але не сміють піддатися протидержавним елементам“.

ГРІЗНІ ЗАВОРУШЕННЯ В СОЛУНІ.

БІЛГОРОД, 11. 5. ПАТ. **Нині в 5. год. рано починається в цілій Греції манїфестаційний ґен. страйк.** Влада видала постанови, щоби запобігти заворушенням; до Солуня вислали 4 торпедовці та 2 відділи кінноти з Ляріссі. Ґубернатор Македонії намагається злагіднити ситуацію особистою інтервенцією.

МОБІЛІЗАЦІЯ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ.

АТЕНИ, 11. 5 ПАТ. Як лише профес. союзи проголосили страйк, президент Метаксас скликав засідання ради міністрів, що вирішило го-

стрі постанови, щоб задержати лад. Через нинішній день у всьому краю заборонені всякі збори. Всіх залізничих службовиків змобілізували, забороняючи їм прилучуватися до страйку та манїфестацій. Пекарі ані шофери таксівок не прилучуються до страйку.

Більшість залізничників послухала мобілізаційного приказу, інші стануть перед воєнним судом.

СОЛУНЬ, 11. 5. ПАТ. До ніяких сутичок не дійшло. Портова влада запевнює, що приїзд 4-ох торпедовців до Солуня був передбачений у плянах маневрів.

У символічному похороні жертв заворушень взяло участь коло 10.000 осіб; тіла поховали потайки.

З Буковини й Бесарабії.

НОВА ВИГРАНА „ДОВБУША".

Черновецьке українське спорт. товариство „Довбуш", запевнивши собі мистецтво копного мяча на Буковині, почало лігові змагання з мистцями інших спортових областей. У першім своїм виступі в Ботушанах (північна Молдавія) виграв „Довбуш" проти тамошнього рум. клюбу „Драгош Вода" у не меншому відношенні, як 5:0. Нашим жовто-блакитним змагунам бажаємо дальших успіхів.

ВІДПУСТ У ХРЕЩАТИКУ.

В пятницю 8. травня відбувся відпуст українського православного монастиря в Хрещатику (напроти Заліщик) у присутності кількох тисяч прочан, що прибули з Буковини та північної Бесарабії.

ТУРИСТИКА НА БУКОВИНІ.

В Чернівцях відбулися наради новозаснованого „уряду для пропаганди туристики на Буковині", на яких рішено відкрити літниська в оцих місцевостях черновецького повіту: Давидівці, Неполоківці, Стара Жучка, Рівна, Чорнявка та Віжно. З українців є членом цього бюра посол д-р Залозецький.

Як довідуємося, продовжено залізничу лінію від кінцевої стації Чернівці—Погорилівці аж до придністрянської місцевости Віжно.

ПРИЧИНИ ТИФУ В БЕСАРАБІЇ.

Ми вже писали в „Ділі" про вибух плямистого тифу в Бесарабії та про заходи уряду протидіяти дальшому поширюванню цієї пошести. Уряд вислав туди цілі санітарні експедиції та в богатьох місцевостях удалося згасити тиф.

В одній із таких мандрівних лічниць працював і відомий американський професор Гордон, представник наукового інституту „Рокфелера" з Ню Йорку. На його думку причини тифу в Бесарабії такі: „Окрім загальної бідноти та невідповідних санітарних умовин (перейнятих ще від Росії), населення не має й відповідного лікарського надзору". Так напр. у північнім бесарабськім повіті Сороки припадає один лікар на 35.483 мешканців!

Сороки, як і інші заражені повіти, замешкує переважно українське населення.

Довідуємося, що уряд рішив заснувати кількадесять нових лічничих станиць у тих занедбаних повітах.

ФІЛЬМА „ТАРАС БУЛЬБА" В РУМУНІЇ.

Сильно розреклямована французька фільма „Тарас Бульба" із Гері Бором у головній ролі йшла цілий місяць у Букарешті, де стрінулася з прихильною оцінкою фахових часописів. Очевидно, букарештенські фільмові критики оцінюють фільму не так для її питомої вартости, як під кутом їх традиційної приязни та захоплення всім, що французьке.

Багата на ріжні сензаційні образи з козацького побуту фільма може подобатись чужій публиці. Наприклад у Семигороді, де її грали перед мадярською публикою, викликав французький „Тарас Бульба" зрозуміле зацікавлення життям „жорстоких орошів" (москалів!).

А німецька преса містить з цього приводу кілька добрих дотепів. В одній темешварській часописі читав я таку іронічну замітку: „Нехай не страхаються наші співгромадяни (мадяри), коли бачать ті розбишацькі типи москалів та нехай не погорджують примітивним побутом цих степовиків. Монгольські обличча — це статисти, це кількох безробітних артистів — мадярів; а одноманітність природи — це їх рідна пушта".

н-ч.

ХИТРО-МУДРО.
Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

Заснування філії „Просвіти" в Кошицях.

Ужгородське „Українське Слово" повідомляє: Дня 17. квітня ц. р. кошицькі громадяни заснували філію „Просвіти". До виділу ввійшли: голова: Іван Чобан; заступник: д-р Іван Комаринський; секретар: Олекса Пуйо; касієр Петро Сливка; бібліотекар: Володимир Кишка. Члени виділу: д-р Августин Дутка, д-р Іван Попел, д-р Олекса Ластовецький, Осип Ярош; надзірна комісія: інж. Денис Яременко, Атанас Гладій; господар: Осип Гірняк.

З радістю подаємо цю вістку. В Кошицях живе 5—6.000 греко-католиків, себто українців, але найбільша частина їх національно зовсім байдужа. Філія безумовно причиниться до розбудження їх національної свідомости і гордости. Слід повитати наших свідомих земляків, що в цьому найдальше висуненому українському острові створили огнище для рідної культури. Члени філії ще перед загальними зборами зорганізували хор, який під управою відомого співака і дириґента п. Осипа Яроша вже кількома наворотами виступив на словацьких та чеських вечірках і здобув собі признання та симпатію не тільки серед нашого громадянства, але й серед чужої кошицької публики. Це викликало серед москвофільських кол переполох і їх преса підняла крик.

о. О. ПРИСТАЙ. 20

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Слід згадати, що той самий „Ам.-рус. вістникъ" почав у 1932. році поборювати свого земляка, епископа В. Такача, родом із Закарпаття. Редактором „Ам.-рус. вістника" був якийсь Юрій Жаткович, бувший мадярський нотар, що з якихось підозрілих причин чкурнув із Закарпаття до Америки, де не могла досягнути його рука Справедливости. Цей послов'ячений яничар, ставши редактором завдяки милосердю своїх земляків, редагував „А.-р. вістникъ" словацькою мовою; щойно на домагання члена Соединенія почав друкувати часопис напів по словацьки, напів угроруською-московсько-старославянською тарабарщиною, що її не розумів якслід ні один читач.

Нічого дивного, що потім на парохіяльнім мітінгу якийсь чесний парохіянин називав мене литвином! Тоді-ж велася боротьба рівнобіжно священиків, що були також проти тих усіх галицьких і закарпатських вірні свому епископові.

В червні 1908. р. відбувалося в Мек Аду посвячення нової церкви, що його довершив епископ С. Ортинський. Це було особливше посвячення. Такого я ще ніколи не бачив.

До посвячення приготовилися громадяни, як належить. Шкільні діти в гарних одягах, дівчатка в білих суконках і процесія із двома священиками вийшли на місцевий залізничий двірець, щоб привитати дорогого гостя і ввести його до церкви. Спершу все йшло гарно. Щойно в церкві по проповіді владики зашуміло між людьми. Здавалося, що це душі всіх мекадунських покійників, похованих на місцевому цвинтарі, злетіли до церкви й стали шипіти незрозумілим, придушеним голосом якогось притаєного гніву, обурення і люті. В церкві розлягся такий шум, як довкола розбитого гнізда шершенів.

„Що сталося?" питаюся Пецуха, одного з поважних угроруських церковних кураторів. Він відповів мені тоном здивування:

„Як-то, превелебний пан не чулі, як їх мілосць бішкопт назвал нас угорских руснаков сомарами?"

„Щось подібного я не чув. Це хиба причулося вам", заспокоював я схвильованого куратора. Це була чиста напасть на гладкій дорозі. Та куратор, розагітований кацапською пресою, не дав себе переконати й заявив:

„Ми шалєци угроруські чулі! Ми не хцеми українського бішкопта! Вон з нім!"

По молебні нарід розійшовся. А я з епископом обговорював ще довго по півночі цю несподівану неприємність. На другий день відбулося посвячення церкви. Владика, виконавши його, пообідав і негайно виїхав з Мек Аду до Філядельфії. А в парохії вже варилося і клекотіло. До цього причинились угроруські кацапські головачі з Гомстеду, що телеграфічно поучили мекадунських парохіян, як мають прийняти в себе немилого їм епископа. Нарід не второпав, в чім річ і точно виконав вказівки кацапського проводу, що своєю інтригою і цькуванням викликав розладдя в парохії. Деякі вперті закарпатські русини не хотіли дальше платити місячну колекту. А це означало в Америці, що вони тимсамим відступають від парохії.

Побачивши небезпеку розколу парохії на дві частини, угроруську й галицьку, я скликав галицьких кураторів на тайну нараду і піддав їм думку, щоб вони згодилися на угроруського священика. Сам я постановив покинути Мек Аду і так урятувати парохію перед роздвоєнням. Куратори зрозуміли, що раджу їм добре. Вони згодилися на мою пропозицію. А я поїхав до Філядельфії, щоб свій плян зясувати владиці, мовляв, нехай на моє місце до Мек Аду призначить прихильного собі угроруського пароха. Це заспокоїть угрорусинів і все буде гаразд. Епископ так зробив і мене переніс до Скрентону, а до Мек Аду прийшов о. Яніцький старший. Та по моїм відході о. Яніцький змовився зі своїми угроруськими кураторами і відступив від церкви, що її спільно збудували галичани і закарпатські русини. Так повстала в Мек Аду окрема угроруська парохія.

8. АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОБРОБУТ.

Враження, що давно врізалися в душі, дуже тяжко затираються. — **Севка.**

У своїм житті я святкував ріжнородні Святі Вечорі, та найприємніше згадувала ті з хлопячих і студентських літ. Про ці Святі Вечорі можна сміло сказати, що вони справді були святими. Бо підбадьорували духа, кріпили тіло, огрівали серце й навівали на душу правдиве боже надхнення, що його в пізнішому віці вже ніколи не відчувалося. Мило згадував я Святий Вечір на першій посаді у своїм власнім господарстві.

Скільки тих, наших українських Святих Вечорів пережилося на рідній землі в батьківській хаті під соломяною стріхою! В куті два вівсяні снопи, на столі запашне сіно під білим обрусом, а на ньому горіюча свічка, встромлена у свіжо спечений, запашний, пшеничний книш. На землі розтрясена вівсяна солома, жовта як бджільний віск. Кругом стола хлопська сімя. Дрімучі сутінки на білій землі і мило моргаючі зірки та широко усміхнений місяць на вечірньому небі. Це хлопський Святий Вечір, добрий вечір, що його годі забути, але й не всилі вернути.

Час минав блискавкою і приносив ріжні зміни й несподіванки. Між ними приніс мені також Святий Вечір далеко від рідного краю і без рідні за морем, в Америці. Було це 6. січня н. ст. 1908. року. В той день теж на американській землі святкували наші емігранти Святий Вечір. Але зустрічали його без тієї різдвяної радости, що колись її мали на Україні. Бо серця не переробити, душі не перетопити. Тому свій побут на чужині відчуває людина дуже близче якраз в цей вечір рідного свята.

(Далі буде.)

Філія задумує заложити драматичний кружок, давати відчити і курси мови та читання й писання по українськи. Читальнею найбільше цікавиться воюцтво з Підкарпаття, що служить у Кошицях і рідко чує своє рідне слово.

Є повна надія, що кошицька філія поширить культурну працю і на інші місцевости занедбаної дотепер Пряшівщини.

Емерити в обороні своїх прав.

В салі польського Сокола у Львові відбулося минулої неділі віче емеритів при участи поверх тисячки місцевих громадян і багатьох делегатів із краю. Віче відкрив през. Попель, що зясував історію покривдження державних емеритів, і пригадав протести та меморіяли, вислані до сойму та сенату, які на жаль, досі не полагоджено.

Основний реферат виголосив ем. суддя найвищого суду *Кравс* і виказав покривдження, яке терплять емерити від президентського декрету з 22. листопада 1935. р. Цей декрет є неважкий, говорив референт, він виданий всупереч конституції, він відбирає емеритам їх власність, їх набуті права!

Другий реферат виголосив ем. полк. *Кавецький*, що в довшому виводі насвітлив ролю держави та її відношення до громадянина, а також ролю права та його значіння у звязку з покривдженням емеритів.

Опісля зібрані на вічу приняли резолюцію, в якій зажадали *знесення президентського декрету про емеритів* як незгідного з конституцією та негайного припинення його викональности до часу *унормування емеритальної проблеми законодатним шляхом.*

Крім того зажадано встановлення задля цього окремої комісії, зложеної з обєктивних представників уряду та з представників емеритських організацій, яка займеться справедливим полагодженням справи.

Над порушеними в рефератах справами вивязалася довша горяча дискусія.

Німецьке шпигунство в Бельгії.

Бельгійська влада викрила шпигунську акцію, яка має на меті роздобути пляни нових фортифікацій, які побудовано в південній Бельгії як продовження французької лінії „Мажінота". Велике занепокоєння викликала у Брюселі вістка, що в німецьких руках находяться пляни фортифікацій Батіс, які є останнім висловом новочасної техніки і під деяким оглядом перевищують навіть славні фортифікації французькі. Форт Батіс творить у Бельгії найсильнішу точку опори і будували його потайки.

Зачувати, що бельгійська влада арештувала головного німецького шпигуна, який перекупив робітників, що були заняті при будові тих фортифікацій, і на основі їхніх інформацій зладив плян, відтворюючи вірно конструкцію цілого форту. Одночасно викрито іншу шпигунську акцію.

Чому Гайле Селясіє покинув Абісинію?

Підчас принятя для преси Гайле Селясіє заявив, що ґазова акція італійських літаків була причиною його виїзду з Абісинії. Довготревалі ґазові наступи зовсім здеморалізували абісинське військо. Абісинці добачували в них божу кару, думаючи, що ґази йдуть з неба. Панічно втікаючи, заатакували навіть цісаря. В тих умовинах не лишалося нічо іншого, як залишити фронт і вернутись до Адіс Абеби. Після повороту до столиці неґус відбув воєнну раду з расами та пропонував перенести уряд у гори і вести дальше боротьбу, одначе раси відмовили послуху, мовляв: проти ґазів не мають змоги оборонитися. Супроти цього, цісар рішив покинути Абісинію та боротися за її незалежність на чужині.

Гайле Селясіє виглядає дуже зле, він хворий; перебуває під постійною опікою головного лікаря жидівської лічниці в Єрусалимі. Про виїзд цісаря до Европи, покищо нема мови.

Неґус намагається вести в готелі протиіталійську пропаґанду. На чорній готелевій таблиці оголошень, помістив відозву зі закликом до гострого осудження італійців за їхню ґазову акцію. Італійський ґенер. консуль в Єрусалимі запротестував проти цього, звертаючи увагу, що неґус як гість у Єрусалимі, невідповідно поводиться.

НЕҐУС ІДЕ ДО ЖЕНЕВИ?

ЄРУСАЛИМ, 11. 5. ПАТ. Як подають з окруження неґуса він виїде до Женеви, щоб особисто боронити справи Абісинії перед Радою Ліґи Націй.

Станиславівське воєвідство і станиславівський повіт у світлі перепису з 1931 р.

(Докінчення.)

X.

Коли йде про господарський характер станиславівського воєвідства, то всі повіти виказують у величезній більшости хліборобське заняття населення. Хлібороби становлять від 65 до 85 відсотків усього населення. В горах перевагу має очевидно годівельна продукція над хлібною. Гірничі, промислові й торговельні заняття населення мають всюди невеличкі відсотки, більші лише по більших містах воєвідства (Стрий, Коломия, Надвірна, Станиславів), як це бачимо на поданій таблиці:

ПОВІТИ	Хліборобство	Гірництво і промисл	Торговля	Комунікація	Інші заняття	% хліборобів
Стрий	99.988	21.056	8.342	7.751	15.494	65.0%
Долина	80.007	23.956	4.518	1.636	8.256	67.6%
Надвірна	103.477	21.389	5.127	2.345	8.364	73.6%
Коломия	129.239	18.117	9.191	4.274	15.179	73.4%
Косів	74.300	10.367	3.527	995	4.763	79.1%
Снятин	63.839	5.290	3.139	1.430	4.327	81.8%
Городенка	78.699	6.443	3.209	530	4.013	84.7%
Товмач	98.176	7.727	3.716	1.348	5.061	84.6%
Станиславів	118.295	25.022	13.928	13.966	27.148	85.0%
Калуш	84.099	9.418	3.103	787	4.845	82.3%
Жидачів	68.235	7.168	2.872	954	4.588	81.4%
Рогатин	107.080	7.833	4.988	1.459	5.887	84.1%

Перепис з 1931. р. подає нам вкінці незвичайно нині актуальні циферні дані, що ілюструють земельні відносини в кожному повіті. Для кожного повіту подана там загальна кількість господарств (хліборобських родинних гуртів), відтак число господарств малої, середньої та більшої посілости, яке припадає на цю загальну скількість.

На нижче поданій таблиці зібрані циферні дані для всіх повітів та для цілого воєвідства.

ПОВІТИ	Загальна скількість господарств (род. гуртів)	менше як 2 га	2—5 га	5—10 га	10—15 га	15—50 га	більш як 50 га	Відсоток малоземельних
Стрий	17.883	8.627	5.232	1.185	388	144	37	41.0%
Долина	14.371	9.355	3.089	610	90	38	4	65.0%
Надвірна	20.924	15.176	3.327	615	83	74	14	75.0%
Коломия	26.512	17.368	5.816	980	111	47	45	65.0%
Косів	14.866	8.049	2.652	893	233	206	31	54.0%
Снятин	12.608	7.819	2.942	489	58	29	17	62.0%
Городенка	14.122	6.042	4.379	915	93	43	36	43.0%
Товмач	18.431	10.237	5.355	948	137	52	34	55.0%
Станиславів	23.573	14.149	5.890	1.000	110	59	28	60.2%
Калуш	16.074	9.241	4.232	962	114	45	15	51.0%
Жидачів	11.419	5.907	3.528	766	120	44	17	52.0%
Рогатин	19.460	9.986	6.115	1.251	133	39	40	51.0%
Воєвідство	210.243	121.956	43.557	11.314	1700	820	318	58.0%

Бачимо з цієї таблиці, що на ціле станиславівське воєвідство на загальну скількість 210.243 господарств було 121.956 господарств, що мали менше, як 2 га орної землі (що становило 58% усіх господарств). Найменший відсоток малоземельних господарств виказував стрийський повіт (41.0%), найбільше надвірнянський (75%). На середню земельну посілість припадало лише 1.700 господарств (10—15 га землі), на велику (понад 50 га) лише 318 господарств.

XI

В світлі статистичних даних перепису у 1931. р. станиславівське воєвідство виказує явища, які виступають і в інших галицьких воєвідствах, а саме — поза меншим чи більшим зростом польського елементу — передовсім перенаселення (крім гірських повітів) та велику роздрібненість селянської земельної посілости. Явища ці йдуть у парі зі собою і в своїх наслідках приносять велике зубожіння селянства. Перед війною викликували вони мандрівки нашого селянства за море та до Німеччини. По війні Америка та Німеччина припинили мандрівку галицьких селян, зате перед галицьким селом отворилася була змога мандрівки до північної Франції. Нині Франція видалює робітників в Польщі, так, що перед українським малоземельним селянином є дуже сумні перспективи для прожитку на будуче. Лишається ще наплив до міст і дійсно слідно деякий зріст напливу сільського населення до міст.

Наслідки перенаселення та браку землі, як одинокого варстату праці, можуть бути грізні і для селянства і для всього народу. Від них можуть охоронити галицьке село лише засоби, яких метою буде повна зміна системи нинішнього поділу землі та нинішньої господарки.

Михайло Зварич.

Культурна праця на Лемківщині.

Загальні Збори музейного т-ва „Лемківщина" в Сяноці.

Тихо, ні дуже тихо, але зате витревало і з повною посвятою працює невеличкий гурт українських інтеліґентів у княжому городі Сяноці над зібранням цінних, старовинних памяток нашої культури і мистецтва з найдальше на захід висунених українських земель — Лемківщини. Безперечно, що душею цієї мало ефектовної, але зате дуже важливої музейної праці є наш відомий мистець-маляр *проф. Лев Ґец.* З його „заслання" до Сянока скористає дуже багато українська культура. Завдяки його ініціятиві буквально кілька одиниць, за неповна 5 років, врятувало від загину та знищення безліч памяток нашої старої культури на Лемківщині. Нині музей „Лемківщина" у Сяноці зі своїми численними збірками ікон навіть з XIV. віку, церковної утвари, старинних рукописів і ріжноманітних документів, старинних грамот, метрик, грошей (аж геп з часів, коли в Карпатах ступала нога гордого римлянина) може стати гордістю найбільшого музею і найкультурнішого народу. До того слід ще додати, що виділ започаткував збірку одягів наших лемків і взагалі предметів щоденного вжитку цього старого нашого племени. Тому не диво, що нашим музеєм зацікавилися вже не лише наші музеольоґи, учені та наукові установи як Н. Т. Ш. у Львові, Український Науковий Інститут у Варшаві та в Берліні, але і чужинці. Проречистим доказом цього зацікавлення буде зїзд українських музеольоґів у Сяноці, який відбудеться у днях 31. травня і 1. червня ц. р.

На Загальних Зборах музейного т-ва „Лемківщина", які відбулися 5. травня ц. р., уступаючий Виділ дійсно з гордістю міг ствердити щораз то кращий розвиток музею. Збірки музею досягли вже *6.521 експонатів*, в діловому році придбано *1.261 експонатів.* Члени Виділу з тихими і скромними приятелями цієї музейної праці перевели досліди в 10-ох селах. Дотепер за 5 років вдалося покищо перевести досліди в 77-ох селах і містечках нашої Лемківщини. Ближчі інформації про цю муравлину працю зможе довідатися наше громадянство з праці Ф. Коковського п. н. „Культурний рух на Лемківщині", яка незабаром вийде з друку. Нововибраний Виділ (у складі — проф. Лев Ґец — голова; о. Степан Венгринович — заступник голови; м-р Лев Букатович — секретар; проф. Іван Флюнт — скарбник; м-р Мирослав Бажалук — господар музею; м-р Володимир Кліш — бібліотекар і Володимир Бровар — нумізматик; з трьома членами провірної комісії: п. О. Ванчицька, д-р В. Каранович і м-р О. Мацілинський) дає запоруку, що праця музею піде ще швидшим темпом і врятує ще багато цінних памяток від знищення зуба часу. Найбільше клопоту має новий Виділ з тим, що не може примістити усіх своїх гарних експонатів у малій домівці в парохіяльному домі, біля нашої

шувала. Одначе і цю перешкоду новий виділ мусить побороти.

Зі свого боку бажаємо новому Виділові якнайкращих успіхів у цій дійсно важній праці для нашої національної культури.

Свячене у Львові.

СВЯЧЕНЕ В САЛІ ЛИСЕНКА.

Заходом чит. „Просвіти" на Городецькій дільниці та кооперативи „Консумент" відбулося в неділю 10. ц. м. в малій салі Лисенка спільне свячене для членів обох товариств. Присутніх (115 осіб) привитав та доверщив свячення парох церкви св. Юра о. прадат Л. Куницький. Представники товариств: радник Гнатишак В. (Просвіта), п. Тихоліз В. (Сокіл III.), дир. Бачинський (Консумент) та проф. А. Березовський (Народна Організація) витали новий почин обох товариств. О. прадат Куницький поділився цікавими вражіннями зі своїх подорожей по Чехії та Австрії та звернув увагу на розплянований соціялізм на наших землях. Хор читальні відспівав низку українських народніх пісень. Перед годиною 10-ою скінчилося це гарне свято. Опісля забава з танцями протягнулася до білого дня.

ЧАРНОТКА?

СВЯЧЕНЕ НА ЛИЧАКОВІ.

Заходом комітету, зложеного з представників усіх культурно-освітніх установ на Личакові, відбулося спільне свячене в неділю 10. травня ц. р. у домівці чит. „Просвіти" при вул. Кутерській. Свячене поблагословив Преосвященний Кир Іван в асисті о. митрата Базюка, пароха о. Дуткевича, о. сотруд. Чемеринського та оо. Новосаде і Годуньки. У святочній промові Преосвящ. Кир Іван візвав до організованости українського громадянства під релігійним і національним оглядом. Численно зібраних присутніх та гостей привитав голова чит. „Просвіти" о. парох Дуткевич в імени усіх установ на Личаківській дільниці. З черги промовляли: м-р Б. Кривокульський від Кружка Р. Ш., який склав привіт на руки Кир Івана для Митрополита Шептицького як жертводавця будинків, де примістились усі товариства та організації; від Матірнього Т-ва „Просвіта" проф. О. Терлецький, від Сокола IV. дир. О. Радловський, від С.У. пні Зацерківна. Підчас свяченого присутні співали воскресні та стрілецькі пісні. По свяченім молодь бавилась до пізної ночі.

СВЯЧЕНЕ НА ЖОВКІВСЬКОМУ.

Спільне свячене для членів усіх товариств Жовківської дільниці відбулося в неділю 10. ц. м. Свяди поблагословив о. Каштенюк, який склав теж побажання якнайкращого розвитку головам усіх товариств і присутнім. Підчас промов присутні співали народні та воскресні пісні. Присутні вшанували теж двохвилинною мовчанкою память Поляглих Героїв. По свяченім відбулася забава для молоді

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

В Мексику в горах провінції Халіско урядові війська розбили повстанців, при чім самі втратили 8-ох убитих та 11-ох ранених.

В Москві отворили вчора всесоюзний конгрес жінок директорів, інжинірів і техніків тяжкого промислу; бере участь 3.000 делегаток.

Грецькі міродатні круги заперечують поголоску, немовби атенський уряд обіцяв не противитись дозброєнню Болгарії.

Румунія святкувала вчора 70. роковини незалежности й соборности.

Французька рада міністрів невдоволена текстом британського квестіонаря для Німеччини — він, мовляв, надто легідний і не бере під увагу переходового періоду; німецька преса також приняла брит. квестіонар неприхильно.

Конференція представників балтійських держав покінчилася; учасники заняли однозгідне становище до питання збірної безпеки.

Румунського короля відвідає в початках червня югославянський регент Павло та чехословацький президент Бенеш. Припускають, що голови держав Малої Антанти начеркнуть на нараді напрямні дальшої спільної політики

Літературна нагорода ім. Сим. Петлюри.

Комітет для вшанування 10-их роковин смерти Симона Петлюри оголосив конкурс на літературний твір (прозою або віршований) про ролю Головного Отамана Симона Петлюри у визвольних змаганнях 1917—20. р. Одна з умовин конкурсу вимагає, щоб твір не був ні песимістичний, ні сентиментальний, але щоб зображував постать Симона Петлюри під активістично-волюнтаристичним кутом. Перша нагорода — 800 зол.; друга — 500 зол.; третя — 300 зол. До жюрі входять: В. Прокопович, ген. В. Сальський, М. Славінський, М. Холодна та А. Крижанівський.

Дивує нас тільки те, що фундатори тієї нагороди не вважали чомусь за відповідне повідомити українську пресу безпосередньо, тільки кажуть нам інформуватись про українську літературну нагороду в польської агенції ВУ, відки й беремо вищенаведену звістку.

Свято Юрія в Союзі Українських купців і Промисловців.

Рікрічно святкують наші купці і промисловці патрона своєї організації св. Юрія. У цьому році цей традиційний празник відбувся дійсно величаво і це є ще одним доказом, що став купців і промисловців у нас росте і кріпшає.

В неділю 10. ц. м. зранку відправив *Преосв. Іван Бучко* в архикатедральній церкві св. Юра Службу Божу в наміренні Союзу Українських Купців і Промисловців, при чому концертував хор „Бандуриста". Під кінець Служби Божої Преосвященний виголосив проповідь, яку завдяки глибоким думкам довго пам'ятатимуть наші купці і промисловці, що слухали її з найбільшою увагою.

В год. 11-ій почалась *академія* в домівці Союзу У. К. і П. при вул. Гродзіцьких ч. 1. Простору салю і сумежні кімнати виповнили львівські купці і промисловці, як і гості та репрезентанти центральних наших установ. Академію розпочав голова Союзу дир. *Я. Скопляк*, вітаючи почесних членів, представників наших центральних установ, представників преси і всіх гостей та членів Союзу. З жалем зазначив бесідник, що заповіджена волинсько-поліська делегація досі не прибула, хоч дуже можливо, що тільки спізнилась. І дійсно в половині програми звилася згадана делегація, хоч у скромнішому складі, ніж було авізовано, бо тільки чотирочленна (адв. Багриніський з дружиною, п. Бульба і п. Миколайський). Програма академії складалася з двох вокальних точок, реферату редактора „Торговлі і Промислу" *В. Несторовича* і декламації *п-ї Думинової* (вірша Яр. Курдидика „В день св. Юрія") та з чотирьох музичних точок. Хор *„Бандуриста"* під упрвою *дир. О. Плешкевича* виступив двічі з цілою низкою пісень, п. *Яр. Придаткевич* віхспівав своїм гарно забарвленим баритоном дві пісні при фортепяновому супроводі п-а *І. Миколаєвич*, а одну точку виповнив смичковий квартет *п. Яблонського*.

Після академії відбувся *спільний обід*, що розпочався молитвою і благословенством Преосв. Бучка. При столах (розставлених у 3 салях) виголошено низку промов і внесено кілька тостів. М. ін. забирали голос: *інж. В. Рижевський, інсп. Копач, мец. Багриніський, пос. д-р Бляк (двічі) п. Миколайський, п. Ціпановська (С. У.), інж. А. Адамчук, дир. Я. Багриніська, дир. Коренець* та інші. Бесідники висказували чимало думок, які заслуговують на тривкішу память. Підчас обіду виконав хор „Бандуриста" чотири пісні. До гарного настрою причинилась теж орхестра п. Яблонського, яка користала з кожної майже хвилини, не занятої бесідою чи співом хору.

Спільний обід, у якому взяло участь *220 осіб*, закінчився коло 16. години. Та тільки частина учасників відійшла безпосередньо після нього. Більшість залишилася для дальшої товариської гутірки і товариських забав. У великій салі почались танці традиційною коломийкою і тревали до 20-ої год. До танців грала орхестра п. Яблонського.

Празник Союзу У. К. і Пр., що — як зазначено вище — перейшов у цьому році своїм розміром усі попередні свята цієї центральної організації наших приватників, залишив дійсно гарний спомин в усіх його учасників.

З наукового та мистецького життя.

Праця українського ученого над історією церкви св. Софії в Константинополі.

В найближчому часі появиться у виданнях Понтифікального археольогічного інституту в Римі більша праця п. Володимира Залозецького, проф. Богосл. Академії у Львові, про церкву св. Софії в Константинополі і про її місце в історії окцидентальної архітектури в німецькій мові. Праця є висідом довших студій і дослідних подорожей автора по Італії, Греції та Малій Азії. Праця матиме в додатку численні знимки і пляни.

Церква св. Софії в Константинополі творить наче ключ для розвязки цілої т. з. вчасновизантійської архітектури. Вона від давнього часу займала багатьох німецьких, французьких, італійських та грецьких учених, але не вдалося дотепер установити її генетичної звязи з розвоєм попередньої архітектури. Більшість учених схилювалася до погляду, що церква св. Софії є впливом орієнтального будівництва. Порівняльна стилістична аналіза цієї найновішої праці вказує на властиві пізноримські джерела архітектонічних форм (головно світської архітектури терм та палат) і на ренесанс тої архітектури в добі цісаря Юстиніяна. Св. Софія є наймонументальнішим памятником того ренесансу античноримської архітектури в столиці византійської держави і є неначе паралельним явищем до ідеї реставрації римського цісарства та римського законодавства в нових формах византійської імперії над Босфором.

V. КОНГРЕС ВИЗАНТОЛЬОГІЧНИХ СТУДІЙ В РИМІ.

Цьогорічний византольогічний конгрес відбудеться в Римі між 20.—27. вересня під патронатом короля Італії і міністра освіти. Праці конгресу поділено на пять секцій: історичну, фільольогічну, юридичну, археольогічну та мистецько-історичну, літургічну і музикальну.

VI. ЗАЛЬЦБУРҐСЬКІ ВИСОКОШКІЛЬНІ ТИЖНІ.

В цьому році відбудуться зальцбурґські курси між 4. і 22. серпня. Вони складаються, як звичайно, з викладів та семинарів. Головна вага цьогорічних курсів буде в історії старої австрійської держави. Українських слухачів найбільше повинні б цікавити виклади про відношення Австрії до Східної Европи. Минулого літа було багато лекцій, присвячених духовій історії Східної Европи. З українських учених викладав про відношення мистецтва Риму до Византії проф. Володимир Залозецький.

ППС за договором про ненапад з комуністами.

В неділю скінчилися у Варшаві дводенні наради Головної Ради ППС. На нарадах обговорили внутрішнє положення Польщі і приняли низку політичних резолюцій. В одній з них ППС висловлюється проти утворення „народнього фронту" з комуністами, а зате годиться підписати з ними договір про ненапад. В іншій резолюції ППС осуджує протижидівські виступи, зорганізовані ендеками.

Французькі соціялісти проти девалюації франка.

ПАРИЖ, 11. 5. ПАТ. Вчора виголосив програмову промову кандидат на французького премієра, соціялістичний лідер Блюм. Він заявився за вдержанням франка, проти девалюації, що стоїть у суперечності з дотеперішнім становищем соціялістів. Ліва преса приняла промову Блюма дуже прихильно, права — з резервою.

Частина радикальної преси дальше переконує комуністів, що вони повинні взяти участь у творенні уряду. Відповідаючи, „Юманіте" пише, що хоч комуністи й не візьмуть участи в уряді, то зроблять усе, щоб забезпечити йому тривкість.

Закінчення ювилейних свят у честь Митрополита Шептицького.

Український Львів на закінчення ювилейних свят у честь свого архипастиря зібрався у величезній кількости віруючих на площі св. Юра у неділю 10. травня в 4. год. пополудні. Прийшли туди процесії зі всіх львівських церков і з кількох підльвівських сіл. Велике людське море залило всі площі св. Юра. Над цим морем людей високо у повітрі розвивались два українські національні прапори та в середині між ними великий папський прапор. А ближче над юрбою горував ліс церковних хоругов. Приємно вражало, що більшість з оцих хоругов — це білі гарно прикрашені українськими вишивками. Велика частина священників була теж у таких самих українських вишиваних ризах. Це так добре символізувало споріднеість релігійного і національного чуття!

На вчорашнє свято склались: відправа вечірні, проповідь та академія. Вечірню, очевидно, відправляли на подвірю під ясним чистим небом. Переповнена вщерть площа, рямцями якої, начеб стінами, був храм св. Юра і митрополича палата, робила вражіння якогось незвичайного храму, що склепінням своїм має небо. Ілюзію, що збільшували два ряди церковних хоругов і рухомих образів, що тяглись майже через усю площу. Проповідував з балькону митрополичої палати о. д-р Костельник з питомою йому глибиною змісту і красномовністю форми. Академія вже з природи річи не могла мати того загально-народнього характеру, що відправа Служби Божої.

Щодо тої відправи — одно треба зазначити: не зробила вона того вражіння, яке могла би, коли наші священники трохи захотіли б відійти від шаблону та пристосувати при улаштовуванні цього роду масових всенародніх відправ засоби новітньої техніки, хочби напр. мегафон. Ще краще було би, якби при таких відправах можна було ввести всенародній спів, а щонайменше, якби співав величезний хор так, щоб всюди було чути як не слова відправи, то бодай мельодію церковних пісень. Тоді в юрбі, що врештою назагал дуже тихо стояла, не було би тих прикрих явищ, коли люди, довго стоючи на місці і не чуючи нічого, таки починають між собою говорити. Адже тоді дехто скwапно користає з нагоди і собі поговорити, а дехто прикликає часом навіть їдкими словами до порядку тих, що перші заговорили, і... готова сварка підчас богослуження. Особливо жінки, не зважаючи на свою більшу, як у мужчин, побожність, досить легко впадають у спокусу. Справді слід би подумати над тим, щоб усунути ті побічні явища, що непотрібно зменшують позитивно-виховне значіння таких величавих національно-церковних свят, якими безперечно було вчорашнє кінцеве ювилейне торжество на площі св. Юра.

Обсерватор.

Окружна Торгова Надзірна Комісія у трьох півд.-східних воєвідствах.

Львівський воєвода Беліна Пражмовський покликав до життя окружну торгову надзірну комісію, що працюватиме на терені львівського, станиславівського та тернопільського воєвідства з осідком у Львові. До комісії покликали інж. Шварцберг-Черного, земельного власника з Білки Шляхетської як предсідника, д-ра І. Рукера, дир. фабрики консерв, як заступника предсідника, як членів: інж. Й. Цемполонського, директора Хліборобської Палати у Львові, **д-ра Евгена Храпливого**, директора „Сільського Господаря" у Львові, Ів. Ринкевича, експортера худоби й безрог, **Івана Шепаровича**, радника Хліборобської Палати в Станиславові, та Карла Стшелецького. На заступників вибрані: д-р Ст. Ішковський, зем. власник, інж. В. Неглік, дир. беконярні в Ярославі, Ол. Бобровський, радник Хл. Палати, **Юл. Шепарович**, директор Центросоюзу, Мих. Джевецький.

До завдань комісії належить: зорганізування повітових торгових надзірних комісій, контроля над тими комісіями, координування їх діяльности, співпраця з урядовими властями при вводженні в життя приписів і розпорядків дотично обороту госп. звірятами, домашньою птицею та мясом, далі досліджування потреб у ділянці організування обороту, злагіджування на домагання влади всяких проектів технічних уладжень із ділянки торговлі домашньою птицею і мясом. Вкінці: опрацьовування звітів стану ринку, складання звітів із своєї діяльности перед надзірною владою, виконування інших завдань, поручених надзірною владою у цій ділянці, а головно в справі нотування цін і реєстрації умов продажі.

Окружна торгова надзірна комісія виконуватиме свою діяльність при помочі торгових інспекторів, яких покликує воєвода. (Всхуд).

Наради в Женеві та Аддіс-Абебі.

ЖЕНЕВА, 11. 5. ПАТ. Нині передполуднем відбувалися такі політичні наради: Мін. Іден конферував нині рано з міністром закордонних справ Беком, з мін. Поль Бонкуром, мін. Графом (Голяндія), з мін. Монтейро (Портуґалія), з яким був Васконсельос, голова координаційного комітету та з делегатом Чіле Вікуна-Рівас.

Бар. Альоїзі відбув нараду з мін. Поль Бонкуром, з делегатом Чіле Вікуна-Рівас та з ком. Літвіновим, який приїхав нині рано до Женеви.

АДІС АБЕБА, 11. 5. ПАТ. Французький посол Бодарт з вищими урядовцями посольства склав нині офіційну візиту марш. Бадоліо. Приватна розмова посла з маршалом тягнулася пів години. Кажуть, що марш. Бадоліо дякував послові за врятування від вязниці і смерти італійських вязнів, які були в палаті неґуса.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Положення в північному Китаю

загострюється.

НАНКІН, 11. 5. ПАТ. Маршал Єн-Сі-Ган популярний в усьому Китаю, головно в північному, відкликав свою димісію зі становища ґубернатора провінції Шансі і Сую-Єн. Нанкінський уряд має з нього великого союзника у боротьбі проти поширення японських впливів. Марш. Єн виявив від 1914 р. на становищі ґубернатора Шансі великі адміністраційні здібности. Минулого року завдяки опозиції марш. Єна розбилися зусилля японців розділити провінції Шансі та Сую-Ян.

НОВИНКИ.

— **На уфундування вітражу в Успенській церкві** з нагоди 70-ліття о. к. Д. Лопатинського зложив в захристії Успен. церкви: Ізидор Громницький 5 — зол.

— **Живець Черче**, віддя „Надія" — першорядний пансіон, окрема їдальня, веранда, знаменитий харч, поручає кімнати. Відчинений вже від 20. травня. 2108 1—8

— **Найкращі лиси, пелеринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46.** Приймає футра на переховання літом. 10—?

— **Заг. Збори Нар. Лічниці.** Пригадуємо П.Т. Членам Нар. Лічниці, що Заг. Збори відбудуться дня 13 ц. м. в середу в год. 6. веч. у власній домівці Т-ва (П. Скарги 4). 2109

— **Симфонічний концерт у Бориславі** відбудеться у виконанні Львівської Фільгармонії в четвер, 14. ц.м. в салі кіна „Паляс". Частина доходу призначена на Фонд Праці.

— **Надзвичайні Загальні Збори Відділу Українського Центрального Комітету у Львові** відбудуться в неділю, 17. травня 1936 р., в год. 9-ій рано в домівці Клюбу Українських Емігрантів у Львові, площа Бернардинська 2, І. пов. з таким порядком денним: 1. Святкування 10 роковин смерти бл. п. Головного Отамана Симона Петлюри, 2. Справа пашпортів, 3. Біжучі справи.

— **Львівська радіостація** буде в найближчому часі розбудована. Її силу побільшать з 15 на 50 кільоватів. Також розбудують радіостацію у Вильні.

— **Курс деревного промислу в Рафайловій.** Заходом повітового виділу в Надвірній зорганізовано в Рафайловій 7-місячний курс артистичного деревного промислу, що має на меті зберегти рідну гуцульську культуру. На курс записалося 20 гуцулів.

— **Дорогові роботи в Надвірній.** Міська управа в Надвірній урухомила дорогові роботи, при яких знайшло заняття поверх 100 робітників.

— **Нові ректори.** Ректором львівського університету вибрано проф. ботаніки д-ра Стан. Кульчинського. Ректором краківського університету вибраний теж проф. ботаніки д-р Влад. Шафер, познанського університету проф. Фр. Перетяткович. Ректором гірничої академії в Кракові вибрали проф. інж. Влад. Таклінського, краківської академії мистецтва проф. Фридр. Павча.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішньому тягненні держ. кляс. льотерії впали м. ін. такі більші виграні: 10.000 зол. на ч. 10569 35417 56302 56790 157881. 5.000 зол. на ч. 41179 77851 131851 186682. 2.000 зол. на ч. 12354 20988 26667 36293 56840 75481 115388 122611 124710 128317 146565 147015 162270 162277 165105 167114. 1.000 зол. на ч. 5797 6774 8260 14246 25918 33118 41387 42032 50476 55548 67092 71012 71030 76695 82406 83585 91271 102990 111752 140541 145306 146536 149306 145025 155208 167070 167161 169206 173990 174916 177291 177664 188159 189112 191784 194275.

— **Підпалюють ліси.** В останніх часах стверджено кілька випадків підпалення соснових культур у лісах спілки Броди. Наслідком підпалу згоріло 2 і пів гектара 8-літної соснової культури в лісництві Фільварки. Підложено теж вогонь у лісництві Конюшків і лісництві Руда. Вогонь знищив 9 гектарів кільканадцятьлітної культури.

— **Під загрозою посухи** стоять цьогорічні засіви в цілому краю. Вже зима мала дуже мало опадів і земля висохла, заки настала весна. Від двох тижнів триває посуха з фатальними наслідками для ярих засівів, що представляються гірше ніж середно. Посаджена бараболя переважно ще не вийшла із землі. Стан озимини також не світлий, особливо жита. Взагалі озимина перебула зиму слабо, місцями вимерзла з браку снігу і назагал проріділась. Суша може її цілком знищити. Загрожена теж вся огородовина, що потрібує конче дощу, якого не заступить підливання. Овочеві дерева перебули оцвітну пору добре, а весняні холоди причинилися значно до зменшення скількости галапасних комах, що овочам вийде тільки на добро. Якщо травень опадами не допише, загальні наслідки можуть бути сумні.

— **Львівська хроніка.** З бюра Т-ва власників реальностей при вул. Галицькій вкрали вломники 1.200 зол. — За комуністичну роботу засуджено у Львові 22-літнього Озію Вітліна на чотири роки вязниці.

— **Загострення вязничного режіму.** Управа вязниць у Польщі оголосила новий розпорядок, що загострює дотеперішній режім. Вязням не вільно посилати більшу пачку як на 4 кг. і то лише двічи в місяць. Як вязень дістане дві харчеві пачки, то йому не вільно нічого купувати в кантині. Як дістане одну лише пачку, може дещо собі докупити. Хто не дістає ніяких посилок, може двічи в місяць дещо собі докупити, але дуже мало Хліба може купити тільки півтора кг. на два тижні. Якщо прийде харчева посилка, що важить більше як 4 кг., то вязневі видають тільки 4 кг., а решту забирають до кухні, для вязниці. Загострено теж інші приписи для вязнів.

— **Страйк будівельних робітників у Львові** триває далі та проходить спокійно. У понеділок прилучилися до страйку кафлярі, робітники міської бетонарні, каналового поготівля та частина робітників міських плянтацій. Відбуваються засідання управ ріжних професійних союзів.

— **З життя української еміграції у Львові.** Дня 19. квітня в льокалі Клюбу Українських Емігрантів (пл. Бернардинська 2) відбулися річні загальні збори Т-ва Допомоги Емігрантам з України у Львові. З відчитаних Управою звітів виявилося, що грошевих допомог хорим, безробітним, переїзжим емігрантам та стипендіятам-учням у ріжних школах видано 2.679 зол. 75 сот. Збори ухвалили висловити прилюдну горячу подяку Українській Парляментарній Репрезентації й усім тим українським громадським та економічним установам, що в минулому році виявили Т-ву моральну й матеріяльну допомогу. Зокрема збори вважали за свій приємний обовязок ще подякувати за прихильність до праці Т-ва в минулому році: сенат. Ю. Павликовському, почесному свому членові д-рові С. Федакові, п. президентовій Іванні Левицькій, директорам Я. Колтунюкові, Ю. Шепаровичеві і Я. Скоплякові, кооперативі „Будучність" у Тернополі, кооперативі „Каса Задаткова" в Камінці Струмиловій, Окружному Союзові Укр. Кооператив у Збаражі та хвальним редакціям наших щоденників „Діло" й „Новий Час". На зборах вибрано нову Управу Т-ва, яка уконституувалася так: голова Т-ва Андрій Петренко, заступники голови Володимир Дорошенко й д-р Василь Сімович, скарбник Ми-

ксеня Таранович, секретар Федір Сидоренко і члени: Лідія Доценкова, Андрій Жук, Дмитро Китко й Антін Гребінник. Заступники членів Управи: Дм. Гонта й д-р Ігор Лоський. Члени Ревізійної Комісії: Мих. Корчинський, Наталія Дорошенківна й інж. М. Боровський. У 1936 р. проминає 15 літ існування Товариства.

— За грошеві надужиття. У перемиському окружному суді запав присуд у розправі проти 70-літн. Едм. Галіка бувш. начальника гор. суду в Ярославі, бувш. бурмістра м. Ярослава та бувш. посла до австрійського парляменту й проти Ст. Зелінського, бувш. секретаря гор. суду в Ярославі, за грошеві надужиття на шкоду державного скарбу в сумі 31.000 зол. Суд засудив Галіка на півтора року вязниці з припиненням кари на три роки, на грошеву кару в сумі 200 зол. та втрату гром. прав на два роки. Зелінського засудив суд на загальну кару пять літ вязниці, втрату гром. прав на 5 літ. Крім того суд призвав, що Галік має заплатити державному скарбові 31.000 зол.

— Краєва хроніка. В державному лісі біля Кадобної пов. Калуш згоріло 8 моргів деревостану. — У Слобідці пов. Товмач Іван Присяжник убив підчас сварки сокирою свою 19-літню жінку. — В Підмихайлю пов. Калуш селяни знайшли в лісі 45 артилерійських стрілен, закопаних у землі.

— На слідах жахливого злочину. Як повідомляють з Вильна, коло стратегічного мосту на Антоколі поліція в приявві арештованого й закованого студента Козловського перекопала в кількох місцях землю і знайшла різні части людського тіла, що походять з убитої Анни Димитрович. Відвезено їх до інституту судової медицини.

— Через саджу згоріло село. В селі Уруску пов. Влодава запалилася саджа в комині, наслідком чого вибухла пожежа, що знищила 16 хат, 9 стоділ, 10 обор і частину живого та мертвого інвентаря. Підчас гашення вогню пятеро осіб тяжко попеклося. Шкода доходить до 50 тисяч зол.

— Гайле Селясіє в Єрусалимі. Б. абісинський цісар, що прибув минулої пятниці до Єрусалиму, замешкав у готелі „Короля Давида", що є найкращим з усіх готелів на цілому Ближчому Сході. Негус заняв у цьому готелі т. зв. срібний апартамент, в якому всі меблі викладені сріблом і перловою масою. Прибувши до готелю, негус не хотів увійти до винди, тільки пішов на поверх сходами пішки. Першого дня він не виходив з готелю, зате наслідник престолу і рас Касса перейшлися по місті, де приглядалися цікаво жидам, що молилися під „муром плачу". Негуса відвідав берлінський інтерніст д-р Зондек, що перебуває тепер на еміграції в Палестині. Оглянувши Гайле Селясія, Зондек рішив, що наслідком затроєння газами, якого він зазнав на фронті, мусить піддати свої легені просвітленю проміннями Рентгена. Негус з родиною не користується готелевим рестораном, але харчується у своїх апартаментах. Їжу приладжує на дворний кухар цісаря, европеєць, як кажуть, італієць. З готелю повіває великий прапор з абісинськими барвами, а на вулиці збирається безупинно велика юрба арабів і жидів, що хотять бачити абісинського цісаря.

— Різні вістки. Біля Чертора в кантоні Тесін впав літак, що летів із Ціріху до Ніцеї, причому згинули пільот і два пасажири. — В північній Америці панують великі спеки, що доходять до 34 ст. Ц.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: *„ЛІСОВА ПІСНЯ"*
Лесі Українки

Гімназійна вистава двох драматичних гуртків: хлопячого з філії української гімназії та дівочого з гімназії СС. Василіянок. Ішла вона у програмі, передбаченій Шкільною Кураторією, яка від деякого часу вважає за вказане спрямовувати молодь до театру. У передвоєнних часах неодна проба драматичної вистави зроблена самими учнями прокидала в них любов до театру і мистецькі вподіли, що залишались їм на ціле життя.

Вистава пригадала нам не тільки роковини твору поетки, але й те, що досі не мала вона великого щастя до сцени. Мрії Л. Українки втілені в драматичні постаті ліричною заливають конфлікти, характери та ситуації. Надхнений гимн природі — „Лісова пісня" каже нам більше слухати безпосередньо слів поетки вкладених в уста Мавки і дядька Льва, ніж стежити за трагедіями надприродних істот, перемішаних з людьми. Ці надприродні істоти промовляють навал занадто людською мовою, і сьогодні коли уява наша дивиться на деякі символи романтичної доби, як на плоди молодости, стараємось навіть не відчитувати значіння цих символів.

„Лісова пісня" потребує великої сцени із складною технікою, щоб очі наші могли доповнювати те, що ловить ухо. Тимто на наших малих сценах оця драматична поема не мала більше виглядів на успіх, як її хресні батьки: „Сон літньої ночі" та „Потонулий дзвін". Ті, що прийшли поглянути на гімназійну виставу — на своїх дітей та учнів, могли зараз від перших сцен забути, що мають перед собою недосвідчених аматорів. Була це гарна, велика несподіванка, може і не для одного з учасників, який не уявляв собі підчас проб, як усе це вийде на великій сцені з прегарною обстановою. Хвилинами мали ми враження, що чуємо дорослих артистів, що добре опановували свої ролі, розуміли свій текст і хоч вивчили його напамять, не передавали його як декламацію, а як природну людську мову.

Традиційна вибачливість, з якою ми звикли ставитись до ріжних наших принагідних вистав (сюди входять часто і виступи наших професійних труп, що приїзджають у нас у гості) не мусіла при цій виставі бути велика. Якби дивитись на таку виставу як на дебют аматорських сил, то можна висловити йому беззастережне признання.

Головну ролю Мавки грала Р. Темницька, зовсім як артистка; дивувала прегарною дикцією, могла зворушувати щирою простотою і могла чудувати всіх своєю надсподіваною зрілістю, коли зважити її такий ранній вік — 14 літ. О. Горбач відтворив постать дядька Льва артистично, спокійно, з дуже доброю інтонацією голосу та характеристичними рухами. М. Сеньшиківна як Лукашева мама — свобідна, повна темпераменту та з голосом достосованим до ролі доповнювала як третя передову трійку виконавців. На повне признання заслуговує М. Антонович у нелегкій ролі Лукаша, дуже добрий в останній дії, далі Я. Сподар як лісовик — дуже добре схарактеризований та прибраний. Г. Голобродська в поетичній постаті польової русалки, Л. Валько як невгамований перелесник, С. Олійниківна дуже природна як Килина, Л. Строцька як водяна русалка і В. Марковський та Я. Петришин у двох символічних ролях: того, що греблі рве і того, що у скалі сидить. Малі ролі Куця, хлопчика та Долі відограли без закиду Р. Олійник, Р. Хомин та Н. Ковалюк.

Вистава пройшла без зупинок і без недбайливо виконаних місць, плавно, легко, у прегарних рямцях обстанови та стилевих костюмах. Попередив її гарним вступним словом проф. В. Радзикевич, що підкреслив значіння цеї драми в творчості Л. Українки та поетично змалював її чар. Успіх свій завдячує вистава режисурі Л. Кривицької, що цілими тижнями із справжнім самовідреченням присвячувала свій час довготривалим пробам „Лісової пісні", захоплювалась самою можливістю виведення такої песи на великій сцені, хоч би з невипробованими дитячими та молодечими силами. Її праця та запал дали зовсім несподіваний вислід навіть для тих, що бачили її мистецький провід у попередніх виставах.

Проф. О. Суховерська вивела у прольогу песи хоровід з 24 ученицями гімн. СС. Василіянок як „танок хвиль". Театр був виповнений ущерть.

м. р.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: Виступи „ЦИРУЛЬНИКА СЕВІЛЬСЬКОГО" ревія *„З переділком"*.

Варшавські кабарети „Кві про Кво" та „Банда" порозбивались на нові гурти з новими фірмами — ось одна із них. Давній їх конферансієр Ярош пояснює з тим самим непрбблідним гумором назву ревії: цирульник стриже на право і ліво, але не може йти ані занадто направо, ані занадто наліво, тимто обережно тримається „переділки" посередині. І справді: сатиричні сценки з політичними натяками мають подвійне вістря, можна ними обертати на два боки — тут підголять, там підстрижуть.

Увесь ансамбль — шість осіб, але всі мистці у своєму жанрі. Ярош попереджує поодинокі виступи так, немов би розмовляв за столом, невтомний у дотепах. Зімінська дає першорядні пародії у жанрі наскрізь паризької гротески. Желіховська знаменита у ролі комсомолки, що переплітає агітаційну промову частушками та мріями про помадку до намазування губ. Ольша оригінально декламує і дає добрий тип великого чужого дипльомата, що приїзджає до Польщі на полювання. І. Терке має у своїм репертуарі дуже добру поему про таку нещасливу жінку як вона — такого маленького росту. Рентген має добрі пісеньки.

Театр був повний. Публика, що прийшла на другу виставу в год. 9-ій веч. мусіла чекати цілу годину на початок. У Варшаві вечір щойно починається коло півночі.

м. р.

ДИВОГЛЯДИ.

ЗАПОВІТ НА ДВА БОКИ.

Помер у Льондоні міліонер Морган, власник копалень у Африці. Залишив він заповіт, що на випадок його смерти вся спадщина переходить на його жінку. Його жінка списала теж свою останню волю в нотаря, що на випадок, коли її чоловік умре раніше, тоді все його майно переходить на її рідню. Тимчасом цими днями вони вмерли майже одночасно. Лікарі не могли ствердити, хто вмер раніше. Тепер спадкоємці обох родин виступають з однаковими претенсіями до майна. В обох заповітах є клявзулі: „На випадок коли мій чоловік (моя жінка) вмре раніше". Лікарі знавці приймають як природне, що раніше мусів умерти чоловік, який був старший від жінки на яких 30 літ. Адвокати протилежної сторони доказують не менше переконливо, що коли обоє вмерли на удар серця, то перша мусіла вмерти жінка, бо дуже молода жінка не пережила б так трагічно смерти свого старого чоловіка, тоді як він легко на вид смерти молодої жінки міг дістати серцевого удару.

✝ Посмертні згадки.

ПРОТОЄРЕЙ О. ДАМЯН ГЕРШТАНСЬКИЙ.

У Володимирі на Волині помер дня 5. ц. м. у 83-ому році життя колишній сенатор о. прот. **Дамян Герштанський.** На становищі пароха церкви св. Василія у Володимирі о. прот. Герштанський був без перерви 47 років. Перед війною вийшов він послом до Думи, 1922 р. увійшов до польського сенату з листи національних меншин ч. 16 і був членом Українського Клюбу. Із пяти сенаторів того Клюбу — залишилась у живих лише п-ні О. Левчанівська. Про велику пошану і симпатії всього населення Волині до особи Покійного вказує найкраще участь кільканадцяти тисяч людей на його похоронах, що відбулися у Володимирі 7. травня ц. р. В. Й. П.!

Спорт.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ 2:1 (2:1)

Відплатні товариські змагання вирішила Україна знову певно у свою користь. На воротах України грав Гуцул; в обороні Воробець і Вішка, в помочі Скоцень I, Гошовський та Підлісецький; у нападі Підлісецький, Скоцень II, Лисик, Мильош і Краєвський.

Гру починає шпаркими темпом напад України, який гарними комбінаціями заганяє мяч під ворота Гасмонеї, але всі гострі стріли перелітають понад воротами, або їх ловить дуже добрий воротар Гасмонеї. Напад Гасмонеї, увільнившись помалі від переваги, переводить кілька акцій і вкінці Шляф добуває єдині ворота для Гасмонеї. Це лише заохочує грачів України до ще живішої гри та кращого старту. Вкінці мяч дістає лівий лучник Краєвський, який мав у неділю один з кращих своїх днів, і певно з мячем пре до воріт Гасмонеї. Тисячі очей видців ждуть на стріл. Одначе в останній хвилині помічник Гасмонеї Цімерман фаулює Краєвського і судя диктує карного, якого стріляє гарним низьким стрілом Воробець. Ще не прогомоніли голосні оплески численних прихильників України, як Скоцень II. з гарного пербою Мильоша добуває другі ворота для України. Минає ще кілька хвилин і судя відсвистує перерву.

Друга половина починається зривом нападу Гасмонеї, який за всяку ціну хоче вирівняти ворота, але добра поміч, спеціяльно Гошовський та ще краща оборона ліквідують усі комбінації противника. Якщо кінецькінців вдається кілька разів нападові Гасмонеї стріляти до воріт, то мяч ловить воротар України або він перелітає понад ворота. Але напад України теж не дармує і часто пересиджує під воротами Гасмонеї. По кількох гарних комбінаціях Лисик здобуває мяч і моментальним сильним стрілом-бомбою з кількох кроків стріляє у ворота Гасмонеї так, що мяч розірвав сітку і вилетів далеко за ворота. Одначе цього третього голя судя не признав і напад України вдоволився остаточно двома голями. Останніх 15 хвилин минули вже без вирішного стрілу. В Україні дуже добре грав цим разом напад, у якому вирізнилися: Краєвський, Лисик і Скоцень. Сей гарний день мав теж Воробець; Вішка в загальному вдоволив. У помочі слова найвищого признання належаться Гошовському. В Гасмонеї найкращий був воротар Блят і поміч, з нападу Шляф і Віц.

Видців понад 2.000. Суддював п. Тарчинський.

Гасмонея II — Україна II 1:0.

МИСТЕЦТВО ЛІГИ.

СВЕНТОХЛОВІЦЕ. Шлеськ — Погонь 3:2 (2:1).
КАТОВИЦІ. Домб — Варшавянка 3:1 (2:0).
КРАКІВ. Варта — Висла 4:1 (1:0).
ВАРШАВА. Рух — Легія 4:2 (2:2).
ЛОДЗЬ. Гакоах — Л. К. С. 3:1 (1:0).

МИСТЕЦТВО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Р. К. С. — Ресовія 7:2 (2:1).

ЯРОСЛАВ. Ољпеко — Другий Сокіл 4:1 (3:0).

*

СТАНИСЛАВІВ. Погонь (Стрий) — Ревера 1:0 (0:0).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. Чор и — Рекорд 3:2 (1:0)

ЛЬВІВ. Чорні — Білий Орел 3:3 (3:3).

ЛЬВІВ. Святезь — З. С. К. 3:3 (1:1).

КОПАНИЙ МЯЧ ЗА КОРДОНОМ.

БРЮСЕЛЬ. Бельгія — Англія 3:2 (0:1). По невдачі у Відні англійська дружина програла також у Брюсель.

ГАМБУРГ. Ф. Ц. Евертон — Гамбург 3:0.

ЛЮКСЕМБУРГ. Ірляндія — Люксембург 5:1.

БУКАРЕШТ. Румунія — Югославія 3:2. Видців 35.000. Суддював бельгієць Лянгенус.

Нові книжки й журнали.

SUDETENDEUTSCHE BESCHWERDE AN DEN VöLKERBUND über den Erlass des Ministeriums für nationale Verteidigung der Tschechoslovakischen Republik betreffend die Vergabe staatlicher Lieferungen. 1936. Verlag Karl H. Frank, Karlsbad—Leipzig. Стор 87+карти (діяграми)

ЖЕРТВИ

НА БУДОВУ ШПИТАЛЮ ІМ. МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ.

Виказ XLIX.

Зложили: 2.000 зол. Маслосоюз як VI. пам. ліжко, 1.000 зол. Центросоюз на VII. пам. ліжко, по 100 зол. д-р М. Дзерович на IV. пам. ліжко й УКТОДІ на V. ліжко 155 зол. о. О. Гаврилишин — Стрий, дохід з юв. концерту. 55 зол. кооп. „Надія“ — Лисятичі, 40 зол. о. К. Ясеницький Жовтанці, дохід з юв. концерту. 30 зол. д-р Могильницький, Рівне, 27 зол. дек. ур. Романів, по 17 зол. філ. „Просвіти“ Підволочиська- дохід з академії і збірка на юв. концерті в Ресенові, по 20 зол. І. Антосенко (М. Гіжовська, Львів. 15 зол. чит. „Просвіти“ Волосянє Село, 13 зол. о. Л. Дорош по 10 зол. Центросоюз р-н Марковичів Львів і Рай. Молочарня — Гай к. Львова, 9 зол. збірка церкви Побужани, 8 зол. пар. ур. Збараж, 5 зол. церква Кустин, 4 зол. пар. ур. Церківна, 1 зол. Л. Бозовський, Суботів.

35 ам. долярів о. М. Данилович, Ню Йорк 30 з. д. Українське Н. Обєднання Америка.

В чеських коронах: 800 д-р Малінський, по 200 чк. д-р Вовк, д-р Ортинський, д-р Белей і др. Слюсар, по 100 д-р Загробельний і д-р Скоморовська, по 50 др. Ліцецький, д-р Загородний, д-р Прокопів, д-р Цимбалко, д-р Дольницький і д-р Загробельний.

Усім Жертводавцям складає щиру подяку

Управа Нар. Лічниці.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича

Миколаїв н/Дн.:
12. V. Німа теща.
13. V. Лев з Абісинії.
14. V. Інваліди.
15. V. Спадкоємець.
16. V. Отаман пісня.
17. V. Гори говорять.

Великий Театр:

Вівторок, 12. V. год. 7. веч. Жалібна Академія.

Середа, 13. V. год. 8. веч. „Грузі риби“.

Театр Ріжнородностей:

Середа, 13. V. год. 7.30 веч. Виступ Варшавського Цирулика „З Переділком“; год. 9.30 веч. Виступ Варшавського Цирулика „З Переділком“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Мазур“ з Полею Негрі.
АТЛЯНТИК: „Пан Твардовський“.
ВАНДА: „Передмістя“, „Забута мельодія“.
ҐРАЖИНА: „Бенгалі“.
КАСИНО: „Дівча з постерестанте“.
КОЛІСЕЙ: „Велика княжна та готелевий хлопець“ і ревія.
КОПЕРНИК: „Панове в циліндрах“.
МАРУСЕНЬКА: „Осудженець“ кольорова гротеска. „Почта папуг“.
МЕТРО: „Вондер Бар“.
МІРАЖ: „Розсміяні очі“ з Шерлі Темпль.
МУЗА: „Пісня кохання“ з Ів. Кепурою.
ПАН: „Забута людина“ і „Нічна стежа“.
ПАКС: „Недокінчена симфонія“.
ПАЛЯС: „Петро Ібетсон“.
РАЙ: „Для тебе співаю“ (Кепура)
СВІТ: „Дівча з Будапешту“.
СТИЛЕВЕ: „Фолі Бержер“ із Морісом Шевальє і ревія „Травень у цвітті“.
ТОН: „Кабінет воскових фігур“.
УТІХА: „Невидний промінь“ і ревія.
ХИМЕРА: „Таємна жінка“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

Норвегія

Закордонне радіо.

Вівторок, 12. травня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Концерт, 17.15 Сучасні пісні на міш. хор, 20.10 Концерт присв. творчості Регера, **Братислава** (298-8) 17.50 Мадярські танки, 19.10 Танк. музика, **Прага** (470,2) 17.20 Дуети Бендля та Двожака, 18.25 Пісні Регера та Шуберта, 21.00 Галевий концерт- 22.15 Скрипковий ресіталь. **Париж** (1648) 11.00 Симф. концерт, 20.45 „Ля Газет де Монмартр“ вес. авд., **Білгород** (437,3) 13.15 Пісоньки- 17.00 Арії, 19.50 Популярні мельодії, **Берлін** (356,7) 8.30, 19.15- 20.10 Музика, 19.00 „Гамлет“ увертюра Нільса Гаде, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 17.45 Суїта нім. нар. пісень, 20.10 Капеля Лівшакова й дует акордіоністів- **Кольн** (455,9) 20.10 Пісні й музика Г. Блюменвата, орх., хор, 21.15 Віртуозні мельодії, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 13.15 Концерт орх.- 16.50 Концерт на скр. і орх. д-моль Шпора, 20.10 Лістів вечір, 22.30 Нордійські пісні, Мерcер сопр., **Будапешт** (549,5) 12.05 Солісти, 17.00 Спів. ресіталь у супр. циг. орх.- 21.40 Форт. ресіталь, **Міляно** (368,6) 11.30 Популярна музика, 17.15 Танк. музика, **Рим** (420,8) 13.15 Розр. концерт, 20.40 Концерт хору, 21.30 Орг. ресіталь.

Середа, 13. травня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.00 Концерт, 17.00 Сучасна австр. музика, 19.30 „Чонгор і Тінда“ муз. казка М. Верешмартія, **Братислава** (298,8) 19.30 „Матвій Грестянський“ оп. Росінського, **Прага** (470,2) 20.05 Концерт фільг. оркестри, **Париж** (1648) 11.00, 20.00 Спів ресіталь М. Жірар і форт. твори, 20.45 Театр. авд., **Білгород** (437,3) 13.15 Віольончеля, 17.45, 20.00 Пісоньки, 24.00 Симф. концерт, **Берлін** (356,7, 8.30, 14.15 Музика, 10.45 Улюблені оп. дуети, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Нова форт. музика, 21.15 Камер. концерт, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 20.45 Вечір опер, **Будапешт** (549,5) 12.05 Сальон. музика, 16.25 Форт. твори Ліста, 19.30 „Янош Вітез“ водевіль Качога, 22.50 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Камер. концерт, 20.40 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 20.40 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок 12. травня 1936.

7.15 Верблі, 7.18 Поранний денник, 7.45 Богослуження з Вильна, Перенесення серця марш. Пілсудського та тлінних останків його матері, 13.15 Полудневий денник, 17.30 „Похорон Казимира Великого“ кантата Б. Валевського до слів Ст. Виспянського- хор. 17.45—18.15 Короткі інф. репортажі з Кракова, Львова, Катовиць, Лодзі, Познаня, Торуня, Варшави. 18.15 Вимок із приказу марш. Пілсудського до польського війська, 18.20 Орган. ресіталь- 18.45 Промова для закорд. поляків, 19.00 Фрагменти з похоронів у Вильні, 19.46 Жалібні пісні, хор; у перерві „Трагічна воля“ Каз. Вежинського в рецитації С. Ярача, 20.45 У годину смерти (Дзвони), 21.15 „Останні верблі“ симф. поема І. Мяклакевича, 21.40 „Рапсодія Вавелю“ поет. авд. з Виспянського, 22.10 Вечірній денник, 22.25 „Жалібна поема“ Бол. Войтовича, 22.55 Шопен: Жалібний марш (орх., хор), 23.05 Репортаж у франц. мові, 23.20 Верблі.

Середа, 13. травня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція- 7.35 Трохи информацій, 8.00 Для шкіл, 8.10 Для новобранців, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Огородні, 12.30 Концерт орх.- 13.10 Домашнє господарство, 13.15 Концерт бажань, 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Джезові фантазії з гр. пл., 16.00 Мандрівки довкола гльобу „Фінляндія зветься Суомі“ для ст. дітей, 16.20 Пісні в вик. Ольги Ляди в супр. форт.- 16.45 Гутірка музика зі слухачем радія, 17.00 Громадянин і службовик, 17.20 Концерт у вик. смич. квартету, 17.50 Нові історії праці, 18.00 Тринадцятка не є феральна (під години муз. боротьби із забобонами), 18.30 Літер. нарис: Самородний театр, 18.45 Форт. ресіталь- 19.00 „Чому не здужаємо?“ диск. гутірка д-ра Вол. Бабія, 19.10 Програма на завтра, 19.20 Рекламовий концерт, 19.35, 19.39 Спортові вістки, 19.45 Актуальна гутірка, 20.00 Італійська пісня з гр. пл.- 20.45 Вечірній денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 „Плоди ортографічного соймику“ літер. нарис К. Іжиковського, 21.45 Актуальна гутірка, 21.55 Концерт орх., 23.05 Танковим кроком- гр. пл.

БІРЖА.

Гроші.

Варшава 11. 5. (ПАТ).

Купно — продаж: Бельги бельг 90.32 — 90.10; Доляри американські 5.32 — 5.29, Доляри канадійські 5.29 — 5.25, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 172.49 — 171.65, Фльорени голяндські 360.02 — 358.30, Фунти англ. 26.55 — 26.33, Гульдени данц. 100.20 — 99.80, Кор. чеські 19.40— 19.00, Корони данські 118.19 — 117.35, Корони норв. 132.93 — 132.00, Корони шведські 136.43 — 135.45, Ліри італ. 36.00 — 34.00, Марки фінл. 11.66 — 11.45, Марки нім. 141 — 138, Пезети є спан. 63.00 — 62.00, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 159—154.

Девізи.

Бельгія 90.35, 90.53, 90.17, Берлін прод. купно 213.98, 212.92, Данціґ прод.—купно 100.20 99.80, Голяндія 359.30, Копенгаґа 117.90, 118.19, 117.61, Льондон 26.42, 26.49 26.35, Н. Йорк 5.31 і 5/8, 5.32 і 7/8, Ню Йорк кабель 5.31 і 3/4, 5.33, 5.30 і 1/2, Осльо 132.60, 132.03, 132.27, Париж 35.01, 35.08, 34.94, Прага 22.02, 22.06, 21.98, Стокгольм 135.10, 136.10, 136.43, 135.77, Цюріх 172.15, 172.49, 171.81, Відень прод.—купно 100, 99.60, Міляно продаж—купно 42.30, 41.80, Гельсінки прод.—купно 11.60, 11.60, Мадрид 72.58, 72.73, 72.43, Монтреаль продаж—купно 5.29 і 1/4, 5.26 і 3/4 — неодноцільна.

Акції.

Банк Польський 105, Ліпьпоп 11.25— 11.50—11.25, Стараховичі 35.25—35.75.

Папери.

3-прц. інвест. І ем. 66—66.75 —66—66.25— 65.75 серії 71—72, 3 інвест. 2 ем. 66 — 66.25, 65.75 серії 72.50, 5 конверсійна 52.50 6 дол. 81, 4-проц. прем. дол. 48.50, 7 стаб. 63.25—64.25 — (ост. дрібні).

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 11-го травня н. р. кооперативам платив за: льоко Львів

1 кг. масла десер.	2.35 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока	0.15 „
1 к. яєць	2.65 „

Тенденція на масло і на молоко сильна, на яйця звишкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 11. V. н. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвір'я птахоясарні „М. С.“ у Львові, (вл. Більчевського ч. 3):

Курки мол. товсті без остріг 1. кл. 1.10 зол.
Курята молоді товсті 1. кл. 1.60 „

Приймає кури в необмеженій кількости.
Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.
Приймає нових доставців.

Подяка.

Прибиті горем по втраті Найдорожчого Нашого Мужа і Батька **бл. п. Франца Ковальського**- лікаря вет. в Станиславові, дякуємо всім тим, що за ввесь час довгої недуги Покійного виявили для Нього стільки серця і в день похорону віддали Йому останню прислугу.

В першу чергу дякуємо дуже **Всеч. о. дек. Юстинові Гірникові**, парохові Ямниці за ласкавий провід у похоронах та **Вп. Д-рові Д. Гакерові**, що як товариш Покійного не щадив ні трудів, ні часу, щоб нести зовсім безкорисну поміч свому Товаришеві.

Жінка з дітьми.

Станиславів, дня 9. травня 1936 р.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.